

Vergaderjaar 1987-1988

20 695

Wijziging van artikel 902a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in verband daarmee van enige andere artikelen van dit Wetboek (facultatief horen van de raad voor de kindbescherming)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Volgens de huidige wet wordt de raad voor de kindbescherming ten verhoore opgeroepen in beginsel in alle zaken die betreffen het gezag over minderjarigen, de omgang met minderjarigen en de (stiefouder-) adoptie of de herroeping daarvan. In geval van (herroeping van) adoptie is tevens bepaald dat de raad voor de kindbescherming een onderzoek instelt en zijn rapport ter griffie indient (artikelen 971, tweede lid en 978, tweede lid, Rv.). Het huidige artikel 902a noemt in het eerste lid vijf onderwerpen waarvoor de verplichte oproeping van de raad niet is vereist: toezien-voogdijzaken (behoudens in geval van ontzetting van de toezien-voogd of ontslag als bedoeld in artikel 322, eerste lid, onder c, Boek 1 B.W.); ontslag van een rechtspersoon-voogd, als een andere rechtspersoon-voogd de taak overneemt en deze als een voortzetting van bedoelde rechtspersoon is te beschouwen; voogdijbewind en handlichting; voorlopige voorzieningen tijdens de scheidingsprocedure en maatregelen in het kader van een ondertoezichtstelling. Evenwel is de rechter ook in deze gevallen bevoegd de raad te horen.

De huidige praktijk geeft het beeld te zien van een optreden van de raad voor de kindbescherming in procedures waar dat, gelet op de aard, voorgeschiedenis of gesignaleerde problemen noodzakelijk is, terwijl overigens de raad zich terughoudend opstelt. Vooral in de relatief eenvoudige zaken die voor het kantongerecht dienen (veelal voogdijbenoemingen) verschijnt de raad in de praktijk niet ter zitting, maar geeft schriftelijk advies. In de praktijk blijkt er ook een redelijk aantal zaken bij de rechtbank te zijn, waarin een intensieve bemoeienis van de raad eigenlijk niet vereist is. Zo geldt bij voorbeeld in adoptiezaken betreffende buitenlandse pleegkinderen dat een nieuw onderzoek en rapport van de raad, alsmede het verschijnen van de raad ter zitting, gelet op de betrokkenheid van de raad in eerdere fasen (namelijk bij de beginseltoestemming) eigenlijk overbodig is. Dit zal echter anders liggen als het gaat om de (stiefouder-) adoptie van een Nederlands of een in Nederland geboren en sindsdien gebleven kind. Evenzo geldt ter zake van de voorziening in het gezag bij scheiding dat het niet altijd nodig is dat de raad ter zitting verschijnt. Vooral als de ouders het over de gezagsregering onderling eens zijn en er geen aanleiding is te veronderstellen dat deze eensgezindheid onder druk is tot stand gekomen, is het wellicht

overbodig dat de raad zich ter zitting ook akkoord verklaart met de voorgestelde regeling.

In dit licht stellen wij voor de regeling van artikel 902a Rv. en de gelijksoortige regeling voor de adoptie, alsmede wanneer het een vaderschapsactie betreft, zodanig te wijzigen dat voortaan de rechter niet meer verplicht zal zijn de raad voor de kinderbescherming op te roepen, maar dat hij daartoe de bevoegdheid heeft, indien hij dit met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige nodig acht. Het wordt aan de rechter overgelaten te bepalen of van de raad voor de kinderbescherming naast of in plaats van een verschijning ter zitting een schriftelijk advies wordt verwacht. Dit kan per geval verschillen. Als de raad voor de kinderbescherming wordt opgeroepen, krijgt deze ingevolge artikel 7, tweede lid, van het Besluit oproepingen, mededelingen en zendingen verzoekschriftprocedure (Stb. 1986, 578) een afschrift van het verzoekschrift toegezonden.

Omgekeerd krijgt de raad voor de kinderbescherming de bevoegdheid om zonder opgeroepen te zijn, schriftelijk zijn mening kenbaar te maken of om ter zitting te verschijnen, indien dit noodzakelijk is met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige. Dit kan een efficiënte behandeling van de zaak bevorderen. Praktisch gesproken betekent dit dat het van belang is dat de raad voor de kinderbescherming zo tijdig mogelijk op de hoogte is van de zaken die op de rol worden gezet. Toezending van de rol aan de raad voor de kinderbescherming gebeurt in een aantal arrondissementen nu al. Deze toezending behoort overal praktijk te worden. In het tweede lid van het voorgestelde artikel 902a is daarom bepaald dat de raad tijdig wordt ingelicht omtrent het tijdstip van de terechtzitting. De raad kan immers niet uit eigen beweging verschijnen of schriftelijk adviseren, als hij niet op de hoogte is van de omstandigheid dat de desbetreffende zaak op de rol is gezet. Zou pas ter terechtzitting blijken dat inschakeling van de raad nodig is, dan zal verdere behandeling moeten worden uitgesteld. Doordat de raad wellicht de achtergronden van de zaak kent en weet wanneer de zaak ter zitting komt, kan hij aanwezig zijn, de rechter de nodige inlichtingen verschaffen en op deze wijze opkomen voor de belangen van de minderjarige. Het is evenzeer denkbaar dat tijdens de zitting een oplossing wordt gevonden. Het voorgestelde artikel 902a biedt de ruimte voor een goede afstemming op elkaar van de verschillende belangen die in de procedures waarom het hier gaat een rol spelen. In het bijzonder de belangen van de minderjarige zullen, gelet op het vorenstaande, niet in het gedrang behoeven te komen als de verplichting tot oproeping van de raad vervalt.

Het artikel zal evenzeer de mogelijkheid bieden om, waar mogelijk, als raad zonder meer niet te verschijnen en ook geen schriftelijk bericht te zenden. Vooral in eenvoudige zaken, zoals de meeste voogdijbenoemingen door de kantonrechter, betekent dit een vereenvoudiging. Maar ook in zaken, bij voorbeeld in hoger beroep, waarin al uitgebreid is gerapporteerd door de raad voor de kinderbescherming en eventueel door andere deskundigen, zal de raad niet nog eens zonder meer ter zitting behoeven te worden opgeroepen. Indien de raad het in zo'n geval noodzakelijk oordeelt ter bescherming van de belangen van de minderjarige wel te moeten verschijnen, heeft hij daartoe de mogelijkheid.

Het systeem doorbreekt het bestaande automatisme van verplichte oproeping van de raad. De achtergrond hiervan is van de deskundigheid van de raad zo doelmatig mogelijk gebruik te maken, namelijk daar waar dat met het oog op de beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk is. Wat betreft de rechterlijke procedure inzake adopties leidt dit ertoe dat het verplichte onderzoek en de rapportage aan de rechter voortaan achterwege kan blijven. Indien de raad in eerdere fasen van de gehele adoptieprocedure al uitgebreid betrokken is geweest, wordt het onderzoek van de raad in deze laatste fase thans door alle

betrokkenen niet als noodzakelijk ervaren. Dit laat onverlet de mogelijkheid voor de raad om bij voorbeeld in een geval van stiefouder-adoptie, waar van eerdere betrokkenheid van de raad geen sprake behoeft te zijn, wel ter zitting te verschijnen of schriftelijk advies uit te brengen. Het tweede lid van artikel 902a biedt deze mogelijkheid, indien dit noodzakelijk is ter beoordeling van de belangen van de minderjarige.

In de regeling van de huidige alimentatieprocedure is de advisering door de raad voor de kindbescherming, waar het de alimentatie ten behoeve van een minderjarige betreft, al facultatief (artikel 828d, tweede lid, Rv.). Deze bepaling behoeft daarom geen wijziging.

Aan het College van advies voor de kindbescherming is gevraagd te adviseren over dit wetsvoorstel. Het wetsvoorstel is eveneens aan de orde geweest in een vergadering met de voorzitters van de raden voor de kindbescherming gehouden op 7 december 1987. Ook de secretarissen van de raden voor de kindbescherming hebben kunnen kennisnemen van de voornemens. De reacties van de voorzitters van de raden voor de kindbescherming stemmen grotendeels overeen met het door het College van advies voor de kindbescherming uitgebrachte advies. Naar aanleiding van dit advies merken wij het volgende op.

Het College is van mening dat door de nieuwe formulering van artikel 902a afbreuk wordt gedaan aan het in de notitie «De raad voor kindbescherming» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983–1984, 18 122, nr. 2) neergelegde beginsel dat – samengevat – de raad wordt betrokken in rechterlijke procedures met betrekking tot minderjarigen. Immers, zo merkt het College op, het wordt aan de rechter overgelaten of deze aanleiding vindt het advies van de raad in te winnen. De raad kan weliswaar ook eigener beweging verschijnen, maar niet is verzekerd dat de raad op de hoogte geraakt van de procedures als bedoeld in titel 7 Boek 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het College vindt dat in elk geval dient te worden voorzien in afspraken die continuering van de gang van zaken met betrekking tot de toezending van de rol garanderen.

Wij merken hierover op dat de huidige gang van zaken met betrekking tot de toezending van de rol al op afspraken is gebaseerd. In een aantal arrondissementen stemt voorts de huidige praktijk, waarbij de raden terughoudendheid betrachten ter zake van hun optreden als adviserende instantie in de procedures waarom het hier gaat, al overeen met de voorgestelde gang van zaken. Daarenboven blijft door de voorgestelde wijzigingen het samenspel tussen raad en rechter gewaarborgd. De rechter heeft bij gebleken noodzaak altijd de mogelijkheid de raad in te schakelen. Omgekeerd heeft de raad de mogelijkheid tot optreden, indien de beoordeling van de belangen van de minderjarige daartoe noodzaakt. Deze bevoegdheid van de raad is alleen reëel als de raad ook zo tijdig mogelijk weet welke zaken aan de orde zullen komen bij de rechter. Zoals eerder in deze toelichting uiteengezet, is daartoe in het nieuwe tweede lid van artikel 902a de verplichting opgenomen dat de raad tijdig wordt ingelicht omtrent het tijdstip van de terechtzitting. Op deze wijze wordt dus geen afbreuk gedaan aan het door het College geformuleerde uitgangspunt dat de raad wordt betrokken in procedures met betrekking tot minderjarigen.

Het College heeft bezwaren ten aanzien van de beperking in het wetsvoorstel van, zoals het College dat formuleert, het beroepsrecht van de raad. Het College pleit ervoor het beroepsrecht van de raad niet te koppelen aan een interventie van de raad in de procedure in eerste instantie. Het kan naar de mening van het College immers voorkomen dat de einduitspraak in eerste instantie in een zaak waarin de raad niet is verschenen noch schriftelijk advies heeft uitgebracht gereede aanleiding geeft tot hoger beroep van de raad, omdat de raad van oordeel is dat onvoldoende met de belangen van de minderjarige rekening is gehouden.

Richtsnoer bij de beoordeling van zaken waarin minderjarigen zijn betrokken, is – algemeen geformuleerd – het belang van de minderjarige.

De afwegingen ter beoordeling van dit belang worden daarbij gemaakt door de rechter, die geadviseerd kan worden door de raad voor de kinderbescherming. Het zou in eerste instantie in een zaak kunnen gebeuren dat bepaalde gegevens van belang voor een goede afweging niet boven tafel komen. In het familierecht is dan in veel gevallen de uitlokking van een nieuwe beslissing mogelijk, omdat van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. Ook indien intussen de omstandigheden zijn gewijzigd, kan een nieuwe procedure worden gestart (zie bij voorbeeld artikel 162 Boek 1 B.W.). Verder heeft de raad volgens het nieuwe artikel 902a Rv. de mogelijkheid om uit eigen beweging in een van de procedures betreffende de Zevende Titel, Boek III Rv. te interveniëren. Op verschillende momenten kan de betrokkenheid van de raad blijken. Niettemin zou in een enkel geval bij de raad de behoefte aan en gereede aanleiding tot hoger beroep, door de raad zelf in te stellen, kunnen bestaan, hoewel hij in de eerste instantie niet is verschenen. Van het recht van hoger beroep wordt thans door de raad uiterst spaarzaam gebruik gemaakt. Ervan uitgaande dat zulks ook in de toekomst het geval zal zijn, is er geen bezwaar tegen aan de raad voor de kinderbescherming in alle zaken het recht van hoger beroep toe te kennen, tenzij tegen de beschikking geen rechtsmiddel openstaat (uitgezonderd cassatie in het belang der wet). Wij nemen aan dat de beslissing van een raad om zelf hoger beroep in te stellen zorgvuldig wordt overwogen. Gelet hierop en op de huidige praktijk verwachten wij niet dat de omstandigheid dat het hoger beroep in een ruimere categorie van gevallen dan thans (namelijk in de thans in artikel 902a genoemde uitzonderingen waarin de raad niet wordt gehoord, althans behoorlijk opgeroepen, is er nu geen recht van hoger beroep) aan de raad toekomt tot vergroting van de werklust zal leiden. Terzijde zij opgemerkt dat ten aanzien van de in het huidige artikel 902a, eerste lid, onder d genoemde uitzondering betreffende de voorlopige voorzieningen gedurende de scheidingsprocedure al is voorgesteld deze uitzondering in de scheidingsprocedure zelf te regelen (zie wetsvoorstel 19 242, herziening van het scheidingsprocesrecht, aanhangig bij de Eerste Kamer der Staten-Generaal). Deze uitzondering blijft dus gehandhaafd.

Het College doet verder de suggestie dat de minderjarige die op grond van het in artikel 902b Rv. bepaalde wordt gehoord, bij die gelegenheid de inschakeling van de raad zou moeten kunnen verlangen.

Het staat de minderjarige vrij om ter gelegenheid van zijn verhoor de rechter voor te stellen de raad voor de kinderbescherming in te schakelen (of eventueel enige andere deskundigen). De rechter is echter niet gehouden aan deze suggestie gehoor te geven. Zo'n suggestie afkomstig van een minderjarige zelf verdient uiteraard de nodige aandacht, maar dat is de huidige praktijk al: het horen van de minderjarige in het algemeen geschiedt op zorgvuldige wijze.

Wat betreft de afschaffing van het verplichte raadsonderzoek bij de adoptieprocedure merkt het College van advies voor de kinderbescherming terecht op dat de rechter aan wie de adoptie is verzocht, de mogelijkheid houdt het advies van de raad voor de kinderbescherming in te winnen, daar artikel 902a Rv. in de artikelen 971, 975, 978 en 982 van overeenkomstige toepassing is. Daarenboven, zo voegen wij toe, is de raad zelf ook bevoegd te verschijnen of schriftelijk zijn mening kenbaar te maken, indien dit ter beoordeling van de belangen van het adoptiekind noodzakelijk is. Naar onze mening blijft de gehele adoptieprocedure, in het bijzonder waar het de adoptie van buitenlandse pleegkinderen betreft, met zodanige waarborgen omgeven – ook al zal de werkwijze bij het onderzoek van de raden in het kader van de beginseltoestemming veranderen – dat het in het algemeen niet nodig zal zijn opnieuw in het kader van de rechtbankprocedure een onderzoek te verrichten. Dit ligt anders als het bij voorbeeld gaat om een stiefouder-

adoptie. In die gevallen zal, naar wij aannemen, de huidige praktijk worden gehandhaafd. Dat betekent dat de rechter de raad om advies zal vragen dan wel de raad uit eigen beweging zijn mening kenbaar zal maken.

Ten slotte geeft het College er de voorkeur aan om in het tweede lid van het voorgestelde artikel 902a Rv. in plaats van «bescherming» «behartiging» te lezen. Of nu de term bescherming (van de belangen van de minderjarige) dan wel de term behartiging wordt gebruikt, in beide gevallen gaat het om de uitoefening van taken door de raad met het oog op het welzijn van de minderjarige. De raad voor de kindbescherming heeft hier een specifieke taak in de zin van verdediging van de belangen van de minderjarige en de deskundige advisering in dit opzicht. Wij geven er de voorkeur aan om dezelfde term als in het eerste lid van het voorgestelde artikel 902a ook in het tweede lid te gebruiken. In plaats van de term bescherming is daarom de term «beoordeling» voorgesteld.

Deregulering

Doel van het voorstel is het wijzigen van het verplichte horen van de raad voor de kindbescherming in zaken van ouderlijke macht, voogdij, omgang, handlichting en adoptie in een facultatief horen.

Het voorgestelde zal tot bezuiniging leiden, voor zover in (stiefouder)adoptiezaken het verplichte onderzoek door de raden voor de kindbescherming verdwijnt. Aangenomen wordt dat hiermee, gelet op het aantal adopties van in het bijzonder buitenlandse pleegkinderen per jaar, in totaal 12 formatieplaatsen gemoeid zijn. Voor de invoering van het facultatief horen van de raden is geen concrete bezuiniging ingeboekt. Afgewacht moet worden hoe de praktijk zich na de wetswijziging in dit opzicht zal ontwikkelen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A, artikel 828k Rv.

Daar over de hele linie wordt voorgesteld om in zaken die minderjarigen betreffen de raad voor de kindbescherming niet meer verplicht ten verhoore op te roepen, is dat ook gebeurd in dit geval, waarin het gaat om de vaderschapsactie (artikel 394 Boek 1 B.W.).

Onderdeel B, artikel 902a Rv.

Gelet op hetgeen onder Algemeen is opgemerkt, behoeft het voorgestelde artikel 902a Rv. geen verdere toelichting.

Onderdeel C, artikel 910 Rv.

Het recht van hoger beroep komt ten aanzien van de procedures geregeld in de Zevende Titel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de raad voor de kindbescherming thans toe in alle zaken, waarin verhoor van de raad of verplichte oproeping is voorgeschreven dan wel de rechter de raad – hoewel daartoe niet verplicht – heeft opgeroepen om te worden gehoord, tenzij de wet bepaalt dat tegen de beschikking generlei voorziening is toegelaten. Het voorgestelde artikel 902a Rv. maakt de uitzondering van het niet-verplichte ten verhoore oproepen tot regel. Zoals in de reactie op het advies van het College van advies voor de kindbescherming is uiteengezet, is voorgesteld de raad in alle zaken hoger beroep toe te kennen, tenzij tegen de beschikking generlei voorziening is toegelaten.

Onderdelen D tot en met L, artikelen 971, 972, 973, 975, 978, 979 en 982 Rv.

De voorgestelde wijziging van de procedureregels met betrekking tot de (herroeping van de) adoptie strookt met het bovenstaande onder Algemeen opgemerkt. Dit impliceert dat de raad voor de kinderscherming geen rapport meer zal uitbrengen in adoptieprocedures behalve wanneer de rechter daarom in verband met het van overeenkomstige toepassing zijn van artikel 902a heeft verzocht of de raad dit zelf noodzakelijk acht. De raad kan ook ter terechtzitting verschijnen, indien hij dit noodzakelijk acht ter beoordeling, of – als het verzoek tot verschijning van de rechter uitgaat – indien de rechter dit ter beoordeling van de belangen van de minderjarige noodzakelijk acht.

Het derde lid van artikel 982 is zo gewijzigd dat de redactie thans correspondeert met artikel 975, derde lid, waarin soortgelijke artikelleden van overeenkomstige toepassing zijn verklaard.

Artikel II

In verband met de wijzigingen voorgesteld in het wetsvoorstel houdende herziening van het scheidingsprocesrecht, wat betreft de artikelen 971, zesde lid, 975, derde lid, 978, zesde lid, en 982, derde lid, kunnen deze wijzigingen in dit wetsvoorstel (onderdelen D, onder 4, G, I, onder 4 en K van artikel I), overbodig worden. Deze wijzigingen vervallen op het tijdstip dat bovengenoemd wetsvoorstel wet is geworden en in werking is getreden.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Staatssecretaris van Justitie,
V. N. M. Korte-van Hemel

Aan de Staatssecretaris van Justitie

's-Gravenhage, 17 november 1987

Mevrouw de staatssecretaris,

Bij brief van 10 september 1987 verzocht u het college onder toezending van een voor-ontwerp met bijbehorende memorie van toelichting, advies uit te brengen naar aanleiding van een voorgenomen wijziging van artikel 902a – en enkele andere artikelen – van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, er toe strekkende dat in zaken betreffende ouderlijke macht, voogdij en handlichting de verplichting voor de rechter de raad voor de kinderbescherming, behoudens enkele uitzonderingen, ten verhoor op te roepen komt te vervallen.

Een nader bijgesteld voor-ontwerp, waarin de raad voor de kinderbescherming meer ruimte wordt gelaten tot initiatief in vorengenoemde procedures mocht het College bij brief van 28 oktober 1987 van u ontvangen. Naar aanleiding van dit – laatste – voor-ontwerp dient thans te worden geadviseerd. Het college merkt hierbij het volgende op.

Vooropgesteld moge worden dat in artikel 902a Rv. een fundamentele taak van de raad is vastgelegd. Het betreft de adviesfunctie, zoals deze uitvoerig is toegelicht en als wezenlijke activiteit van de raad wordt gezien in de notitie «De raad voor de kinderbescherming» (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983–1984, 18 122, nr. 2). Samengevat gaat het hierbij om het beginsel dat de raad wordt betrokken in rechterlijke procedures met betrekking tot minderjarigen. Aan dit beginsel wordt afbreuk gedaan door de nieuwe formulering van artikel 902a Rv., waarin voortaan aan de rechter wordt overgelaten of deze aanleiding vindt het advies van de raad in hier bedoelde gevallen in te winnen en de raad in verband daarmee in de procedure op te roepen.

Het voor-ontwerp biedt de raad weliswaar de ruimte om eigener beweging een schriftelijk of mondeling advies aan de rechter uit te brengen, doch in deze opzet is niet voorzien in een procesgang, waardoor is verzekerd dat de raad ook op de hoogte geraakt van de in de Zevende Titel van Boek Drie Rv. bedoelde procedures. De thans in de wet verankerde waarborgen voor continuïteit in het samenspel tussen raad en rechter dreigt te worden doorbroken.

In de memorie van toelichting wordt – terecht – gesteld dat het van belang is dat de raad voor de kinderbescherming zo tijdig mogelijk op de hoogte is van de zaken die op de rol worden gezet. Een garantie hiervoor ontbreekt echter, naar de mening van het College, wanneer de wettelijke verplichting tot behoorlijke oproeping komt te vervallen. In elk geval zou dienen te worden voorzien in afspraken, die continuering van de – nu nog uit de wet voortvloeiende – gang van zaken ten aanzien van de rol ten deze garanderen.

Bezwaren heeft het College tegen de beperking die het wetsvoorstel aanbrengt ten aanzien van het beroepsrecht van de raad. Nu volgens het voorstel de verplichte oproeping van de raad komt te vervallen, diende artikel 910 Rv. te worden aangepast.

Deze aanpassing heeft ertoe geleid, dat het recht van hoger beroep, anders dan thans, de raad nog slechts toekomt in die zaken, waarin de raad hetzij ter zitting is verschenen, hetzij zijn mening vóór de einduitspraak schriftelijk aan de rechter heeft kenbaar gemaakt. Het kan echter voorkomen, dat de einduitspraak van de rechter in eerste aanleg in een zaak waarin de raad noch is verschenen, noch zich schriftelijk tegenover de rechter heeft geuit, gereede aanleiding geeft tot hoger beroep van de

raad, bijvoorbeeld omdat deze – terecht – van oordeel is, dat met de belangen van de minderjarige onvoldoende rekening is gehouden. Dergelijke situaties doen zich ook thans voor. Het College pleit er dan ook voor, het beroepsrecht van de raad niet te koppelen aan een interventie van de raad in de procedure in eerste instantie.

Voor een versterking van de positie van de raad in procedures met betrekking tot minderjarigen zoals hiervoor door het College bepleit, bestaat te meer aanleiding, nu de minderjarige – voornamelijk – geen eigen rechtsingang heeft. In dit verband is in elk geval van belang het in artikel 902b Rv. opgenomen recht van de minderjarige, om zich door de rechter te doen horen. Bij die gelegenheid zou de minderjarige eventuele inschakeling van de raad moeten kunnen verlangen. Op deze mogelijkheid ware thans in de memorie van toelichting bij dit wetsontwerp te wijzen.

Naar aanleiding van het voorstel de verplichte rapportage van de raad voor de kindbescherming in adoptiezaken (artikel 971, tweede lid Rv.) te laten vervallen merkt het College het volgende op.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat door de betrokkenheid van de raad in eerdere fasen van de gehele procedure het raadsonderzoek in deze laatste – adoptieve – fase voortaan achterwege kan blijven. Het College tekent hierbij aan dat deze toelichting enige nuance behoeft: bij adoptie gaat het in het merendeel van de gevallen om buitenlandse pleegkinderen. De betrokkenheid van de raad, waarvan de toelichting spreekt, strekt zich in die gevallen uit tot de bemoeienis met de aspirantpleegouders in het kader van de verlening van een beginseltoestemming, het zgn. gezinsonderzoek. Op dat punt echter wordt, blijkens de in uw brief van 9 juni 1987, kenm.: 360/787 aan de voorzitters en de secretarissen van de raden voor de kindbescherming voorgelegde beleidsvoornemens, medegedeeld dat beperking van de onderzoekstaak van de raden voor de kindbescherming wordt beoogd.

Wanneer deze beleidsvoornemens zouden worden gerealiseerd, zou ook de betrokkenheid, als vorenbedoeld, geringer worden. Een tweede opmerking houdt verband met het feit, dat in de fase van het gezinsonderzoek nog geen sprake is van een pleeggezinsituatie, zodat bij achterwege blijven van een rapportage aan de rechter naar aanleiding van het adoptieverzoek, de adoptierechter mogelijk in bijzondere gevallen over onvoldoende informatie beschikt om een verantwoorde afweging te maken bij het nemen van zijn beslissing in deze. Het College acht het daarom juist dat de adoptierechter in elk geval expliciet de mogelijkheid behoudt om de raad voor de kindbescherming te verzoeken naar aanleiding van een adoptieverzoek te rapporteren waartoe terecht het – nieuwe – artikel 902a Rv. voor hierbedoelde procedures van overeenkomstige toepassing is verklaard.

Ten slotte moge worden opgemerkt dat in het licht van de taak van de raad voor de kindbescherming, zoals deze in artikel 239 e.v. Boek I B.W. is omschreven en zoals nader toegelicht in de hiervoor aangehaalde «notitie», in artikel 902a Rv. het begrip: behartiging, beter op zijn plaats lijkt, dan – zoals voorgesteld «bescherming».

Prof. mr. H. Franken,
voorzitter

mr. F. G. A. ten Siethoff,
secretaris